

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/125.**

Benyújtás dátuma: **2022-06-01 10:48**

Parlex azonosító: **1OHUS6DF0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), Bakos Bernadett (LMP), Csárdi Antal (LMP), Kanász-Nagy Máté (LMP), Ungár Péter (LMP)**

Törvényjavaslat címe: **A közhatalmat gyakorló politikusok és közpénzekkel gazdálkodók vagyonyilatkozat-tételi szabályainak átalakításáról**

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése alapján „**a közhatalmat gyakorló politikusok és közpénzekkel gazdálkodók vagyonyilatkozat-tételi szabályainak átalakításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2022. évi törvény

a közhatalmat gyakorló politikusok és közpénzekkel gazdálkodók vagyonyilatkozat-tételi szabályainak átalakításáról

Az Országgyűlés az állami működés átláthatóbbá tétele és a korrupció elleni küzdelem erősítése érdekében a következő törvényt alkotja:

1. Az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatára vonatkozó törvénymódosítások

1. §

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 90. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A képviselő és a családtag vagyonyilatkozat-tételi a költségvetési forrásból származó jövedelmére és egyéb bevételeire, valamint a közpénzek és a nemzeti vagyon felhasználására vonatkozó adatok esetében úgy is teljesítheti, hogy – az érintett rovatok, illetve az érintett jövedelem, bevétel vagy jogviszony, valamint az adatkezelő megjelölésével – hozzájárul ahhoz, hogy az Országgyűlés Hivatala az adatokat az ezen adatokat kezelő kifizetőtől vagy hatóságtól közvetlenül szerezzze be. Ebben az esetben a vagyonyilatkozat megfelelő rovatában e tényre utalni kell, az Országgyűlés Hivatala pedig a beszerzett adatokat kereshető formában, a vagyonyilatkozattal azonos felületen is elérhető módon teszi közzé.”

2. §

Az Ogytv. 94. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„94. §

(1) A vagyonyilatkozatokat, valamint a bejelentési kötelezettség alá tartozó tevékenységekről tett bejelentéseket a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság kezeli. A vagyonyilatkozatot a képviselő, illetve a családtag nem módosíthatja és nem egészítheti ki, azonban az eredeti nyilatkozat hiányosságának vagy téves tartalmának kijavítása érdekében – az eredeti nyilatkozatot nem érintve – az 1. melléklet szerinti teljes adattartalmú soron kívüli vagyonyilatkozatot tehet.

(2) A vagyonyilatkozat a családtag vagyonyilatkozatára is kiterjedően nyilvános, oldalhú másolatát – a családtag személyes adatainak kivételével – a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság az Országgyűlés honlapján haladéktalanul közzéteszi. A vagyonyilatkozat a honlapról a képviselő megbízatásának megszűnését követő sem távolítható el.

(3) Az Állami Számvevőszék a vagyonyilatkozatot a családtagi vagyonyilatkozatokra is kiterjedően

- a) a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság kezdeményezésére,
- b) a vagyonyilatkozat-tételt követő hatvan napon belül, valamint a vagyonyilatkozatban

adatok helytállóságát megkérdőjelező körülmény felmerülése esetén hivatalból megvizsgálja.

(4) A (3) bekezdés szerinti vizsgálat a következő szempontokra terjed ki:

- a) a vagyonyilatkozatban bevallott vagyon, jövedelem, illetve gazdasági érdekeltségek teljeseke, illetve megfelelnek-e a valóságnak,
- b) a vagyonyilatkozatokban bevallott vagyon mértéke, illetve annak a korábbi, a törvény alapján a vizsgált vagyonyilatkozat megtételét megelőző tíz évben bármely megbízatásra tekintettel nyilvános formában tett vagyonyilatkozatokban bevallott vagyonhoz képest történt gyarapodása összeegyeztethető-e a bevallott jövedelemmel, valamint
- c) a b) pont szerinti vagyongyarapodás alapját képező, a képviselőnek juttatott ingyenes vagyoni juttatásra hivatkozás megfelel-e a valóságnak, illetve a juttatás törvényes forrásból származik-e.

(5) A (3) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatása céljából, az ahhoz szükséges mértékben az Állami Számvevőszék adatot igényelhet bármely hatóság, közfeladatot ellátó adatkezelő szerv nyilvántartásából. A képviselő köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat az Állami Számvevőszék felhívására haladéktalanul, írásban bejelenteni. E bekezdés alkalmazása során a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, a cégnyilvántartás, az ingatlan-nyilvántartás, a közúti közlekedési nyilvántartás, az építésfelügyeleti nyilvántartás, illetve valamennyi más, jogszabály alapján közhiteles nyilvántartás térítés nélkül felhasználható.

(6) Az Állami Számvevőszék a (3) bekezdés szerinti vizsgálatról jelentést készít a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottságnak. A jelentésből a vagyonyilatkozat hiányos vagy valótlan tartalmára, valamint a képviselői vagyonyilatkozat tekintetében a vagyoni, jövedelmi helyzetre, illetve a gazdasági érdekeltségekre vonatkozó helytálló információra vonatkozó megállapításokról az Állami Számvevőszék összefoglalót készít, amelyet honlapján a jelentés megküldésével egyidejűleg nyilvánosságra hoz.”

3. §

Az Ogytv. a következő 94/A. §-sal egészül ki:

„94/A. §

(1) A képviselő vagyonyilatkozatával kapcsolatos egyéb eljárást a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság elnökénél bárki kezdeményezheti a vagyonyilatkozat tartalmára vonatkozó olyan tényállítással, amely konkrétan megjelöli a vagyonyilatkozat kifogásolt részét és tartalmát. Ha a kezdeményezés nem felel meg az e bekezdésben foglalt követelményeknek, nyilvánvalóan alaptalan, vagy az ismételten benyújtott kezdeményezés új tényállítást vagy adatot nem tartalmaz, a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság elnöke az eljárás lefolytatása nélkül elutasítja a kezdeményezést. A vagyonyilatkozatban foglaltak valóságtartalmát a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság – szükség esetén az Állami Számvevőszék 94. § (3) bekezdése szerinti vizsgálatának kezdeményezésével – ellenőrzi.

(2) A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság felhívására a képviselő köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat haladéktalanul, írásban bejelenteni. Az adatokba csak a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és

mandátumvizsgáló bizottság tagjai, valamint az Állami Számvevőszék 94. § (3) bekezdése szerinti vizsgálatának kezdeményezése esetén az Állami Számvevőszék számvevői tekinthetnek be. A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás eredményéről a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság elnöke tájékoztatja a házelnököt, aki a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság által megállapított tényekről a soron következő ülésen tájékoztatja az Országgyűlést.

(3) Ha a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság azt állapítja meg, hogy a képviselő vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét szándékosan mulasztotta el, vagy a vagyonyilatkozatban lényeges adatot, tényt szándékosan valótlanul közölt, akkor a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság elnöke köteles kezdeményezni a képviselő összeférhetlenségének a kimondását.

(4) A képviselő által benyújtott igazoló adatokat a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás lezárulását követő harmincadik napon törölni kell. A volt képviselő családtagja vagyonyilatkozatát a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság a képviselő megbízatásának megszűnését követő egy évig őrzi.”

4. §

Az Ogytv. 1. melléklete e törvény melléklete szerint módosul.

2. A köztulajdonban álló gazdasági társaságok nyilvános vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének megteremtéséhez szükséges törvénymódosítások

5. §

A köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény a következő 7/K-7/M. §-okkal egészül ki:

„7/K. §

(1) A köztulajdonban álló gazdasági társaság vezető tisztviselője és felügyelő bizottságának tagja a megbízatása keletkezését követő harminc napon belül, majd azt követően minden évben január 31-ig, valamint a megbízatásának megszűnését követő harminc napon belül az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatot tesz. A vagyonyilatkozatot a nyilatkozattevő nem módosíthatja és nem egészítheti ki, azonban az eredeti nyilatkozat hiányosságának vagy téves tartalmának kijavítása érdekében – az eredeti nyilatkozatot nem érintve – teljes adattartalmú soron kívüli vagyonyilatkozatot tehet.

(2) A köztulajdonban álló gazdasági társaság vezető tisztviselője és felügyelő bizottságának tagja a vagyonyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, gyermekeinek (a továbbiakban együtt: családtag) a saját vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát.

(3) A vagyonyilatkozat-tétel elmulasztása esetén – a vagyonyilatkozat benyújtásáig – a köztulajdonban álló gazdasági társaságvezető tisztviselője és felügyelő bizottságának tagja javadalmazásban nem részesül. A vagyonyilatkozat-tétel elmulasztásának tényét a tulajdonosi jogok gyakorlója állapítja meg.

(4) A vagyonyilatkozat a családtag vagyonyilatkozatára is kiterjedően nyilvános, oldalhú másolatát – a családtag személyes adatainak kivételével – a tulajdonosi jogok gyakorlója honlapján haladéktalanul közzéteszi. A vagyonyilatkozat a honlapról nem távolítható el.

7/L. §

(1) A vagyonyilatkozatot a tulajdonosi jogok gyakorlója kezeli.

(2) Az Állami Számvevőszék a vagyonyilatkozatot a családtagi vagyonyilatkozatokra is kiterjedően a tulajdonosi jogok gyakorlója kezdeményezésére, továbbá az egymilliárd forintnál nagyobb mérlegfőösszegű köztulajdonban álló gazdasági társaságok esetén a vagyonyilatkozat-tételt követő hatvan napon belül, valamint a vagyonyilatkozatban adatok helytállóságát megkérdőjelező körülmény felmerülése esetén hivatalból megvizsgálja abból a szempontból, hogy

- a) a vagyonyilatkozatban bevallott vagyon, jövedelem, illetve gazdasági érdekeltségek teljeseke, illetve megfelelnek-e a valóságnak,
- b) a vagyonyilatkozatokban bevallott vagyon mértéke, illetve annak a korábbi, a törvény alapján a vizsgált vagyonyilatkozat megtételét megelőző tíz évben bármely megbízatásra tekintettel nyilvános formában tett vagyonyilatkozatokban bevallott vagyonhoz képest történt gyarapodása összeegyeztethető-e a bevallott jövedelemmel, valamint
- c) a b) pont szerinti vagyongyarapodás alapját képező, a köztulajdonban álló gazdasági társaság vezető tisztviselőjének és felügyelő bizottsága tagjának juttatott ingyenes vagyoni juttatásra hivatkozás megfelel-e a valóságnak, illetve a juttatás törvényes forrásból származik-e.

(3) A (2) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatása céljából, az ahhoz szükséges mértékben az Állami Számvevőszék adatot igényelhet bármely hatóság, közfeladatot ellátó adatkezelő szerv nyilvántartásából. A köztulajdonban álló gazdasági társaság vezető tisztviselője és felügyelő bizottságának tagja köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat az Állami Számvevőszék felhívására haladéktalanul, írásban bejelenteni. E bekezdés alkalmazása során a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, a cégnyilvántartás, az ingatlan-nyilvántartás, a közúti közlekedési nyilvántartás, az építésfelügyeleti nyilvántartás, illetve valamennyi más, jogszabály alapján közhiteles nyilvántartás térítés nélkül felhasználható.

(4) Az Állami Számvevőszék a (2)–(3) bekezdés szerinti vizsgálatról jelentést készít a tulajdonosi jogok gyakorlójának. A jelentésből a vagyonyilatkozat hiányos vagy valótlan tartalmára, valamint – a családtagi vagyonyilatkozat kivételével – a vagyonyilatkozat tekintetében a vagyoni, jövedelmi helyzetre, illetve a gazdasági érdekeltségekre vonatkozó helytálló információra vonatkozó megállapításokról az Állami Számvevőszék összefoglalót készít, amelyet honlapján a jelentés megküldésével egyidejűleg nyilvánosságra hoz.

7/M. §

(1) Az e törvény szerinti vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárást a tulajdonosi jogok gyakorlójánál bárki kezdeményezheti a vagyonyilatkozat konkrét tartalmára vonatkozó olyan tényállítással, amely konkrétan megjelöli a vagyonyilatkozat kifogásolt részét és tartalmát. Ha a kezdeményezés nem felel meg az e bekezdésben foglalt követelményeknek, nyilvánvalóan alaptalan, vagy az ismételten benyújtott kezdeményezés új tényállítást vagy adatot nem tartalmaz, a tulajdonosi jogok gyakorlója az eljárás lefolytatása nélkül elutasítja a kezdeményezést. A vagyonyilatkozatban foglaltak valóságtartalmát – szükség esetén az Állami Számvevőszék 7/K. § szerinti vizsgálatának kezdeményezésével – a tulajdonosi jogok gyakorlója ellenőrzi.

(2) A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás során az alkotmányügyi bizottság felhívására a nyilatkozattevő köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat haladéktalanul, írásban bejelenteni. Az adatokba csak a tulajdonosi jogok gyakorlója ellenőrzési feladattal megbízott képviselői tagjai tekinthetnek be.

(3) A nyilatkozattevő által benyújtott igazoló adatokat a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás lezárulását követő harmincadik napon törölni kell.”

3. Egyéb közjogi tisztviselők vagyonyilatkozatára vonatkozó törvénymódosítások

6. §

A köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CX. törvény 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. §

(1) A köztársasági elnök a megbízatása keletkezését követő harminc napon belül, majd azt követően minden évben január 31-ig, valamint a megbízatásának megszűnését követő harminc napon belül az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatot tesz. A vagyonyilatkozatot a köztársasági elnök nem módosíthatja és nem egészítheti ki, azonban az eredeti nyilatkozat hiányosságának vagy téves tartalmának kijavítása érdekében – az eredeti nyilatkozatot nem érintve – teljes adattartalmú soron kívüli vagyonyilatkozatot tehet.

(2) A köztársasági elnök a vagyonyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, gyermekeinek (a továbbiakban együtt: családtag) a köztársasági elnök vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát.

(3) A vagyonyilatkozat-tétel elmulasztása esetén – a vagyonyilatkozat benyújtásáig – a köztársasági elnök tisztségét nem gyakorolhatja, javadalmazásban nem részesül. A vagyonyilatkozat-tétel elmulasztásának – egyben a köztársasági elnök átmeneti akadályoztatásának – tényét az Országgyűlés állapítja meg.

(4) A vagyonyilatkozat a családtag vagyonyilatkozatára is kiterjedően nyilvános, oldalhú másolatát – a családtag személyes adatainak kivételével – a Hivatal gazdasági ügyekért felelős vezetője a Hivatal honlapján haladéktalanul közzéteszi. A vagyonyilatkozat a Hivatal honlapjáról nem távolítható el.

(5) A vagyonyilatkozatot a Hivatal gazdasági ügyekért felelős vezetője kezeli.

(6) Az Állami Számvevőszék a vagyonyilatkozatot a családi vagyonyilatkozatokra is kiterjedően az összeférhetlenségi bizottság kezdeményezésére, továbbá a vagyonyilatkozat-tételt követő hatvan napon belül, valamint a vagyonyilatkozatban adatok helytállóságát megkérdőjelező körülmény felmerülése esetén hivatalból megvizsgálja abból a szempontból, hogy

- a) a vagyonyilatkozatban bevallott vagyon, jövedelem, illetve gazdasági érdekeltségek teljeseke, illetve megfelelnek-e a valóságnak,
- b) a vagyonyilatkozatokban bevallott vagyon mértéke, illetve annak a korábbi, a törvény alapján a vizsgált vagyonyilatkozat megtételét megelőző tíz évben bármely megbízatásra tekintettel nyilvános formában tett vagyonyilatkozatokban bevallott vagyonhoz képest

történt gyarapodása összeegyeztethető-e a bevallott jövedelemmel.

- c) a b) pont szerinti vagyongyarapodás alapját képező, a köztársasági elnöknek juttatott ingyenes vagyoni juttatásra hivatkozás megfelel-e a valóságnak, illetve a juttatás törvényes forrásból származik-e.

(7) A (6) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatása céljából, az ahhoz szükséges mértékben az Állami Számvevőszék adatot igényelhet bármely hatóság, közfeladatot ellátó adatkezelő szerv nyilvántartásából. A köztársasági elnök köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat az Állami Számvevőszék felhívására haladéktalanul, írásban bejelenteni. E bekezdés alkalmazása során a személyiadat- és lakcímnyilvántartás, a cégnyilvántartás, az ingatlan-nyilvántartás, a közúti közlekedési nyilvántartás, az építésfelügyeleti nyilvántartás, illetve valamennyi más, jogszabály alapján közhiteles nyilvántartás térítés nélkül felhasználható.

(8) Az Állami Számvevőszék a (6)–(7) bekezdés szerinti vizsgálatról jelentést készít a Mentelmi, összeférhetetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottságnak. A jelentésből a vagyonyilatkozat hiányos vagy valótlan tartalmára, valamint – a családtagi vagyonyilatkozat kivételével – a vagyonyilatkozat tekintetében a vagyoni, jövedelmi helyzetre, illetve a gazdasági érdekeltségekre vonatkozó helytálló információra vonatkozó megállapításokról az Állami Számvevőszék összefoglalót készít, amelyet honlapján a jelentés megküldésével egyidejűleg nyilvánosságra hoz.

(9) A köztársasági elnök vagyonyilatkozatával kapcsolatos eljárást az alkotmányügyi bizottság elnökénél bárki kezdeményezheti a vagyonyilatkozat konkrét tartalmára vonatkozó olyan tényállítással, amely konkrétan megjelöli a vagyonyilatkozat kifogásolt részét és tartalmát. Ha a kezdeményezés nem felel meg az e bekezdésben foglalt követelményeknek, nyilvánvalóan alaptalan, vagy az ismételten benyújtott kezdeményezés új tényállítást vagy adatot nem tartalmaz, az alkotmányügyi bizottság elnöke az eljárás lefolytatása nélkül elutasítja a kezdeményezést. A vagyonyilatkozatban foglaltak valóságtartalmát – szükség esetén az Állami Számvevőszék (6)–(7) bekezdés szerinti vizsgálatának kezdeményezésével – az alkotmányügyi bizottság ellenőrzi.

(10) A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás során az alkotmányügyi bizottság felhívására a köztársasági elnök köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat haladéktalanul, írásban bejelenteni. Az adatokba csak az alkotmányügyi bizottság tagjai tekinthetnek be. A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás eredményéről az alkotmányügyi bizottság elnöke tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, aki az alkotmányügyi bizottság által megállapított tényekről a soron következő ülésen tájékoztatja az Országgyűlést.

(11) A köztársasági elnök által benyújtott igazoló adatokat a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás lezárulását követő harmincadik napon törölni kell. A Hivatal gazdasági ügyekért felelős vezetője a volt köztársasági elnök és családtagja vagyonyilatkozatát a köztársasági elnök megbízatásának megszűnését követő egy évig őrzi.”

7. §

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 103. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A vagyonyilatkozatot a szervezeti és működési szabályzatban erre kijelölt bizottság tartja

nyilván és ellenőrzi. A képviselő vagyonyilatkozata – az ellenőrzéshez szolgáltatott azonosító adatok kivételével – nyilvános; annak oldalhú másolatát a családtag vagyonyilatkozatára is kiterjedően – a családtag személyes adatai kivételével – az önkormányzat honlapján a vagyonyilatkozatokban foglalt bármely adat alapján kereshető, összevethető formában haladéktalanul közzéteszi. A képviselő családtagjának nyilatkozata nem nyilvános, abba csak az ellenőrző bizottság tagjai tekinthetnek be az ellenőrzés céljából.”

8. §

(1) A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 39. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az önkormányzati képviselő megválasztásától, majd ezt követően minden év január 1-jétől számított harminc napon belül a 2. melléklet szerinti vagyonyilatkozatot köteles tenni. Az önkormányzati képviselő saját vagyonyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekének (e § tekintetében együtt: családtag) a melléklet szerinti vagyonyilatkozatát. A vagyonyilatkozatot a képviselő, illetve a családtag nem módosíthatja és nem egészítheti ki, azonban az eredeti nyilatkozat hiányosságának vagy téves tartalmának kijavítása érdekében – az eredeti nyilatkozatot nem érintve – az 2. melléklet szerinti teljes adattartalmú soron kívüli vagyonyilatkozatot tehet.”

(2) A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 39. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A tízezernél kevesebb lakosú települések kivételével a vagyonyilatkozat oldalhú másolatát a családtag vagyonyilatkozatára is kiterjedően – a családtag személyes adatai nélkül – az önkormányzat a honlapján a vagyonyilatkozatokban foglalt bármely adat alapján kereshető, összevethető formában haladéktalanul közzéteszi.”

9. §

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 72. §-a a következő (5)-(9) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A polgármester vagyonyilatkozatának a családtag vagyonyilatkozatára is kiterjedően nyilvános, oldalhú másolatát – a családtag személyes adatainak kivételével – az önkormányzat a honlapján a vagyonyilatkozatokban foglalt bármely adat alapján kereshető, összevethető formában haladéktalanul közzéteszi.

(6) A főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a fővárosi kerületek és a megyei jogú városok polgármesterei vagyonyilatkozatát az Állami Számvevőszék a vagyonyilatkozat-tételt követő hatvan napon belül, valamint a vagyonyilatkozatban adatok helytállóságát megkérdőjelező körülmény felmerülése esetén hivatalból a családtagi vagyonyilatkozatokra is kiterjedően megvizsgálja abból a szempontból, hogy

- a) a vagyonyilatkozatban bevallott vagyon, jövedelem, illetve gazdasági érdekeltségek teljeseke, illetve megfelelnek-e a valóságnak,
- b) a vagyonyilatkozatokban bevallott vagyon mértéke, illetve annak a korábbi, a törvény alapján a vizsgált vagyonyilatkozat megtételét megelőző tíz évben bármely megbízatásra tekintettel nyilvános formában tett vagyonyilatkozatokban bevallott vagyonhoz képest

- történt gyarapodása összeegyeztethető-e a bevallott jövedelemmel, valamint
- c) a b) pont szerinti vagyongyarapodás alapját képező, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a fővárosi kerületek és a megyei jogú városok polgármesterei számára juttatott ingyenes vagyoni juttatásra hivatkozás megfelel-e a valóságnak, illetve a juttatás törvényes forrásból származik-e.

(7) A (6) bekezdésben fel nem sorolt polgármesterek, valamint az önkormányzati képviselők esetében a megyei kormányhivatal a vagyonyilatkozat-tételt követő hatvan napon belül, valamint a vagyonyilatkozatban adatok helytállóságát megkérdőjelező körülmény felmerülése esetén a családtagi vagyonyilatkozatokra is kiterjedően hivatalból megvizsgálja abból a szempontból, hogy a vagyonyilatkozatokban bevallott vagyon mértéke, illetve annak a korábbi, a törvény alapján a vizsgált vagyonyilatkozat megtételét megelőző tíz évben bármely megbízatásra tekintettel nyilvános formában tett vagyonyilatkozatokban bevallott vagyonhoz képest történt gyarapodása összeegyeztethető-e a bevallott jövedelemmel. Ha e vizsgálat során kétségesse válik, hogy a bevallott vagyon, jövedelem, illetve gazdasági érdekeltségek teljesek-e, illetve megfelelnek-e a valóságnak, és a tényleges helyzet megállapításához ez szükséges, akkor a megyei kormányhivatal az Állami Számvevőszékhez fordul, amely a (6) bekezdés megfelelő alkalmazásával folytat le vizsgálatot.

(8) A (6) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatása céljából, az ahhoz szükséges mértékben az Állami Számvevőszék adatot igényelhet bármely hatóság, közfeladatot ellátó adatkezelő szerv nyilvántartásából. A nyilatkozattevő köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat az Állami Számvevőszék felhívására haladéktalanul, írásban bejelenteni. E bekezdés alkalmazása során a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, a cégnyilvántartás, az ingatlan-nyilvántartás, a közúti közlekedési nyilvántartás, az építésfelügyeleti nyilvántartás, illetve valamennyi más, jogszabály alapján közhiteles nyilvántartás térítés nélkül felhasználható.

(9) Az Állami Számvevőszék a (6) bekezdés szerinti vizsgálatról, a megyei kormányhivatal az (7) bekezdés szerinti vizsgálatról jelentést készít az képviselő-testület számára. A jelentésből a vagyonyilatkozat hiányos vagy valótlan tartalmára, valamint a képviselői vagyonyilatkozat tekintetében a vagyoni, jövedelmi helyzetre, illetve a gazdasági érdekeltségekre vonatkozó helytálló információra vonatkozó megállapításokról az Állami Számvevőszék, illetve a megyei kormányhivatal összefoglalót készít, amelyet honlapján a jelentés megküldésével egyidejűleg nyilvánosságra hoz.”

10. §

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 183. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„183. §

(1) Az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai felsővezető megbízatása keletkezését követő harminc napon belül, majd azt követően évente, valamint a megbízatásának megszűnését követő harminc napon belül az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatot tesz, amelyhez csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házastárs- vagy élettársának, gyermekeinek (a továbbiakban együtt: családtag) az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát. A vagyonyilatkozatot a képviselő, illetve a családtag nem módosíthatja és nem egészítheti ki, azonban az eredeti nyilatkozat

hiányosságának vagy téves tartalmának kijavítása érdekében – az eredeti nyilatkozatot nem érintve – teljes adattartalmú soron kívüli vagyonynyilatkozatot tehet.

(2) A vagyonynyilatkozatokat a Miniszterelnöki Kormányiroda kezeli.

(3) Az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai felsővezető vagyonynyilatkozatának a családtag vagyonynyilatkozatára is kiterjedően nyilvános, oldalhú másolatát – a családtag személyes adatainak kivételével – a Miniszterelnöki Kormányiroda a honlapján közzéteszi. A vagyonynyilatkozat a honlapról nem távolítható el.

(4) Az Állami Számvevőszék a vagyonynyilatkozatot a családtagi vagyonynyilatkozatokra is kiterjedően az összeférhetlenségi bizottság kezdeményezésére, továbbá a vagyonynyilatkozat-tételt követő hatvan napon belül, valamint a vagyonynyilatkozatban adatok helytállóságát megkérdőjelező körülmény felmerülése esetén hivatalból megvizsgálja abból a szempontból, hogy

- a) a vagyonynyilatkozatban bevallott vagyon, jövedelem, illetve gazdasági érdekeltségek teljeseke-e, illetve megfelelnek-e a valóságnak,
- b) a vagyonynyilatkozatokban bevallott vagyon mértéke, illetve annak a korábbi, a törvény alapján a vizsgált vagyonynyilatkozat megtételét megelőző tíz évben bármely megbízatásra tekintettel nyilvános formában tett vagyonynyilatkozatokban bevallott vagyonhoz képest történt gyarapodása összeegyeztethető-e a bevallott jövedelemmel, valamint
- c) a b) pont szerinti vagyongyarapodás alapját képező, az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai felsővezetőnek juttatott ingyenes vagyoni juttatásra hivatkozás megfelel-e a valóságnak, illetve a juttatás törvényes forrásból származik-e.

(5) Az (4) bekezdés szerinti vizsgálat lefolytatása céljából, az ahhoz szükséges mértékben az Állami Számvevőszék adatot igényelhet bármely hatóság, közfeladatot ellátó adatkezelő szerv nyilvántartásából. Az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai felsővezető köteles a saját, illetve családtagja vagyonynyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat az Állami Számvevőszék felhívására haladéktalanul, írásban bejelenteni. E bekezdés alkalmazása során a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, a cégnnyilvántartás, az ingatlan-nyilvántartás, a közúti közlekedési nyilvántartás, az építésfelügyeleti nyilvántartás, illetve valamennyi más, jogszabály alapján közhiteles nyilvántartás térítés nélkül felhasználható.

(6) Az Állami Számvevőszék az (4)–(5) bekezdés szerinti vizsgálatról jelentést készít a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottságnak. A jelentésből a vagyonynyilatkozat hiányos vagy valótlan tartalmára, valamint – a családtagi vagyonynyilatkozat kivételével – a vagyonynyilatkozat tekintetében a vagyoni, jövedelmi helyzetre, illetve a gazdasági érdekeltségekre vonatkozó helytálló információra vonatkozó megállapításokról az Állami Számvevőszék összefoglalót készít, amelyet honlapján a jelentés megküldésével egyidejűleg nyilvánosságra hoz.”

4. Záró rendelkezések

11. §

Az Ogytv. 145. §-a a következő (18) bekezdéssel egészül ki:

„(18) E törvénynek a közhatalmat gyakorló politikusok és közpénzekkel gazdálkodók vagyonynyilatkozat-tételi szabályainak átalakításáról szóló 2022. évi ... törvény 1. §-a által

megállapított rendelkezéseit az azok hatálybalépését követően tett vagyonyilatkozatokra kell alkalmazni.”

12. §

Ez a törvény a kihirdetését követő hatvanadik napon lép hatályba.

Általános indokolás

A törvényjavaslat célja, hogy a közbizalom helyreállítása érdekében a közhatalmat gyakorló politikusok vagyonynyilatkozatára vonatkozó szabályok újuljanak meg, és a nyilatkozatok legyenek tényleges és hatékony ellenőrzés tárgyai.

A korrupcióellenes küzdelem egyik kulcsszereplője kell, hogy legyen egy érdemi hatáskörökkel rendelkező, természetesen minden politikai erő ügyeiben azonos szigorral eljáró, a politikai osztállyal való rendszeres ütközésre, a háttéralkuk felrúgására egyértelmű eljárási szabályokkal kényszerített Állami Számvevőszék. Ez, a jelenlegi számvevőszékre sajnos nyomaiban sem emlékeztető szerv kifejezetten keresi a korrupciós kockázatokat, folyamatosan szállítja a feltárt ügyek miatti büntetőfeljelentéseket és jelentéseket, ugyanakkor megállapításai közvetlenül és közvetve mindig bírói kontroll alatt maradnak. Ehhez természetesen a párfinanszírozási szabályoktól a közérdekű bejelentésekre vonatkozó szabályokig számos törvényt át kellene alakítani, ám ez lépésenként is megtörténhet.

Ebbe az elképzelésbe illeszkedik e törvényjavaslat legfontosabb változása, a köztársasági elnök, az országgyűlési képviselők, a politikai felsővezetők vagyonynyilatkozatai, az Országgyűlés által kinevezett tisztségviselők vagyonynyilatkozatai, egyes állami és önkormányzati cégek, valamint a nagyvárosi polgármesterek és a köztulajdonban álló nagyvállalatok vezetői vagyonynyilatkozatai helytállóságának az Állami Számvevőszék általi hivatalbóli vizsgálata.

A javaslat emellett előírja a nyilvános vagyonynyilatkozatok összevethető és kereshető módon történő közzétételét, kizárja a nyilatkozat utólagos módosítását, továbbá előírja a köztulajdonban álló gazdasági társaságok vezetői számára a nyilvános vagyonynyilatkozat tételét.

A törvényjavaslat a misztikusan növekvő ingatlanok problémája mellett a nagyvonalú családi ajándékokra hivatkozó védekezés régi hagyományának is gátat szab: a vagyonynyilatkozat kötelező vizsgálata kiterjedne az ingyenes juttatásoknak a forrás jogszerűségére is vonatkozó vizsgálatára is.

Részletes indokolás

1. §

A rendelkezés megteremti annak a lehetőségét, hogy az országgyűlési képviselő erre irányuló hozzájáruló nyilatkozata alapján a költségvetési bevételekkel és támogatásokkal kapcsolatos adatokat az Országgyűlés Hivatala az érintett állami szervek közvetlen adatközlései alapján tegye közzé.

2-3. §

A törvényjavaslat úgy alakítja át az országgyűlési képviselők vagyonynyilatkozatára vonatkozó szabályozást (kihatva ezzel az utaló szabályokra tekintettel az Országgyűlés által választott tisztségviselők, köztük a jegybankelnök, a legfőbb ügyész vagy az alkotmánybírák vagyonynyilatkozataira is), hogy a nyilatkozat megtételét követő 60 napos határidőn belül az Állami Számvevőszék – elsősorban a közhiteles állami nyilvántartások adatai alapján – hivatalból megvizsgálja a vagyonynyilatkozatokat egyrészt tartalmuk helytállósága és teljessége, másrészt az azt megelőző tíz évben (bármely minőségben) nyilvánosan tett vagyonynyilatkozathoz képest történt vagyongyarapodás fedezete tekintetében. Szintén hivatalból kell lefolytatni a számvevőszéki vizsgálatot abban a nem várt esetben, hogyha a képviselővel kapcsolatban olyan adatok – például a bevallott jövedelem által nem fedezett életvitel vagy egyedi kiadások – merülnének fel, amelyek a bevallott adatok valóságtartalmát megkérdőjelezzik.

A számvevők e feladatukhoz minden hatósági és állami nyilvántartáshoz hozzáférést kapnak, valamint az érintettet nyilatkoztathatják is a vagyonelemek azonosítása érdekében.

A vizsgált adatok jelentős része még politikai közszereplők esetében sem tartozik a nyilvánosságra, így a vizsgálatról a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság számára készül jelentés, ám a vagyonynyilatkozat megfelelőségére, illetve a megállapított hiányosságra vonatkozó megállapításokat az ÁSZ közlésezi. A számvevők ugyanezen eljárási szabályok szerint vizsgálódhatnak akkor is, hogyha „hagyományos”, a Mentelmi bizottságnál kezdeményezett vagyonynyilatkozati eljárásban felvetett ügyben van szükség az ÁSZ bevonására a bejelentés kivizsgálásához. Ezzel a paritásos jelleg által hordozott politikai garancia mellett a bejelentések hatékony kivizsgálásához szükséges szakmai tudás is megjelenik az eljárásban.

A jelenlegi, a XXI. század technikai lehetőségeihez méltatlan módon szkennelt írásbeli nyilatkozatok nehezen másolható és nem kereshető formában való közzétételi gyakorlatot is megváltoztatja a javaslat, amikor előírja, hogy Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság az Országgyűlés honlapján a vagyonynyilatkozatokban foglalt bármely adat alapján kereshető, összevethető formában teszi közzé a nyilatkozatokat. Ez természetesen teljesíthető úgy is, hogy a honlapon a nyilatkozatok alapadataira vonatkozó kereshető adatbázis válik hozzáférhetővé.

Új rendelkezés vonatkozik a vagyonynyilatkozatok eddig mindenféle korlát nélkül számalmassá fajult kijavítására is: a javaslat a leadott nyilatkozat kijavítását, kiegészítését megtiltja. Ez azonban nem lehet akadály annak, hogy a nyilatkozattevő (mulasztását vagy valótlan adatközlését fel, illetve elismerve) soron kívül új nyilatkozatot tegyen, de nem az eredeti helyébe, hanem az eredeti mellé. Mindez azonban a mulasztás következményeit visszamenőleg nem orvosolja.

Végezetül tartalmi változás, hogy ha a nyilatkozatban bevallott jövedelmi forrásokkal nem magyarázható vagyonnövekedést – mint arra oly sok esetben, bár a Szijjártó Péter által alkalmazott nagyságrendnél azért kisebb összegekre – alkalmazott, az egész jogintézményt nevetségessé tevő ingyenes szerzési hivatkozások ellenőrzésére a vagyonynyilatkozati eljárás terjedjen ki ilyenkor a

juttatás tényleges megtörténtére, illetve a juttatást biztosító családtag vagy más adományozóra vonatkozó adatok beszerzésével a forrás jogszerűségére vonatkozó vizsgálatra is.

4. §

A javaslat kiegészíti a vagyonyilatkozatok adattartalmát egyrészt a nemzeti vagyonba tartozó ingatlanok hasznosítása, használata esetén az erről szóló nyilatkozatot is beépítve, másrészt a képviselők (és családtagjaik) tulajdoni részesedésével vagy ügyvezetése mellett működő cégek használatába kapott állami vagy önkormányzati vagyon tekintetében is előírva a bevallást.

A javaslat végül az ingatlanok és az ingók mellett a jelenlegi kategóriákba nem sorolható vagyoni értékű jogokra (például a koncessziós jogosultságokra) is bevallási kötelezettséget állapít meg.

5. §

A törvényjavaslat az országgyűlési képviselőkre javasolt szabályokkal tartalmi összhangban megteremti a köztulajdonban álló gazdasági társaságok vezetőinek és felügyelőbizottsági tagjainak nyilvános vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét. Az egymilliárd forint feletti mérlegfőösszeggel rendelkező állami és önkormányzati cégeknél ezt hivatalbóli ÁSZ-vizsgálat egészíti ki.

6. §, 10. §

A törvényjavaslat az országgyűlési képviselőkre javasolt szabályokkal tartalmi összhangban a köztársasági elnök és a képviselői megbízással nem rendelkező kormánytagok és egyéb politikai felsővezetők tekintetében is megteremti a vagyonyilatkozat valóságtartalmának hivatalbóli ÁSZ-vizsgálatát.

7-9. §

A törvényjavaslat szigorítja az önkormányzati képviselői és polgármesteri vagyonyilatkozat-tételt. Egyfelől végre elrendeli az egyébként közérdekből nyilvános, de az önkormányzatok által szinte mindenhol gondosan titkolt nyilatkozatok kötelező online közzétételét (ez alól a választási rendszerhez is igazodva csak a 10 ezer fő alatti települések esetében az önkormányzati képviselők képeznek kivételt), másfelől a főpolgármester, a megyei közgyűlési elnökök, a fővárosi kerületek és a megyei jogú városok polgármesterei esetében is bevezeti a vagyonyilatkozat valóságtartalmának hivatalbóli ÁSZ-vizsgálatát. A többi választott tisztségviselő esetében a vagyonyilatkozatok egymással, illetve a bevallott vagyonnak a bevallott jövedelmi adatokkal való összevetését a megyei kormányhivatal végezné el, azzal azonban, hogy ő maga az állami nyilvántartások alapján ellenőrzést nem folytathatna, így ennek szükségessége esetén az Állami Számvevőszékhez fordulhatna.

A javaslat a nyilatkozatok közzétételére vonatkozó módosítást az országos nemzetiségi önkormányzatok esetében is érvényesíti.

11-12. §

Átmeneti és hatálybaléptető rendelkezések.